

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2025/003/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2024 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл
Утас: 70422954 Цахим хаяг: aigulj@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Х.Женисбек
Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
Аудитор: Ж.Назгүл
Утас: 99668909 Цахим хаяг: nazgilj@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
  - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....
  - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
  - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал .....
  - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт .....
4. Аудитын тайлан.....
  - 4.1 Ерөнхий зүйл .....
  - 4.2 Материаллаг байдал .....
  - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
  - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
  - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
  - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .....
5. Аудитын илрүүлэлт .....
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

БАЯННУУР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Э.МЕНДИГҮЛ ТАНАА

2025.04.02 № 395
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баяннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2024 онд 2,413.3 сая төгрөгийн батлагдсан төсвөөр ажиллаж, гүйцэтгэлээр 1,883.3 сая төгрөг зарцуулж, 78 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна. Орон нутгийн суурь орлогод 850.4 сая төгрөг төлөвлөгдсөнөөс гүйцэтгэлээр 799.5 сая төгрөг төвлөрүүлж, төлөвлөгөөг 6.0 хувиар тасалсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

832502000356

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ж.АЙГҮЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>694,786,467.47</u>	<u>637,137,105.21</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	501,105,297.47	373,696,659.71
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	501,105,297.47	373,696,659.71
3121	Төгрөг	501,105,297.47	373,696,659.71
31211	Төрийн сангийн харилцах	501,105,297.47	373,696,659.71
33	АВЛАГА	190,555,060.00	242,981,460.50
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	3,294,500.00	1,434,555.50
335	Бусад авлага	3,430,900.00	3,430,900.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	3,430,900.00	3,430,900.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	-
336	Зээлийн авлага	183,829,660.00	238,116,005.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	183,829,660.00	238,116,005.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	183,829,660.00	238,116,005.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	3,126,110.00	20,458,985.00
351	Түүхий эд материал	-	-
354	Хангамжийн материал	2,376,110.00	19,708,985.00
35410	Бичиг хэргийн материал	210,730.00	183,730.00
35420	Аж ахуйн материал	-	18,250,000.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,073,900.00	1,073,900.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,091,480.00	201,355.00
35600	Мал амьтад	750,000.00	750,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>674,633,385.12</u>	<u>825,521,807.33</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	674,633,385.12	825,521,807.33
391	Газар	-	-
392	Биет хөрөнгө	647,802,585.12	797,921,007.33
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	564,924,237.00	910,914,259.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(146,113,111.38)	(347,911,336.22)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	146,315,640.00	256,265,640.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(115,028,183.44)	(120,265,966.63)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	156,190,446.00	216,537,547.81
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(116,437,593.86)	(137,230,051.61)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	22,885,764.80	30,735,344.80
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(15,463,642.38)	(17,242,929.82)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	6,434,500.00	6,434,500.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(600,000.00)	(600,000.00)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	323,140,022.00	-
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(178,729,493.62)	-
39217	Ном	284,000.00	284,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	26,830,800.00	27,600,800.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39301	Програм хангамж	549,300.00	1,319,300.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(549,300.00)	(549,300.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	26,830,800.00	26,830,800.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,369,419,852.59</u>	<u>1,462,658,912.54</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>9,844,732.40</u>	<u>1,317,974.79</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	9,844,732.40	1,317,974.79
413	Өглөг	9,844,732.40	1,317,974.79
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,212,942.79	1,317,974.79
4136	Бусад өглөг	8,631,789.61	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	8,631,789.61	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,359,575,120.19</u>	<u>1,461,340,937.75</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,359,575,120.19	1,461,340,937.75
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	410,304,242.00	410,304,242.00
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	410,304,242.00	410,304,242.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	776,845,766.41	906,205,451.97
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	494,802,060.83	804,439,634.41
51220	Тайлант үеийн үр дүн	282,043,705.58	101,765,817.56
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	172,425,111.78	144,831,243.78
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,369,419,852.59</u>	<u>1,462,658,912.54</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>694,786,467.47</u>	<u>637,137,105.21</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	501,105,297.47	373,696,659.71
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	501,105,297.47	373,696,659.71
3121	Төгрөг	501,105,297.47	373,696,659.71
31211	Төрийн сангийн харилцах	501,105,297.47	373,696,659.71
33	АВЛАГА	190,555,060.00	242,981,460.50
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	3,294,500.00	1,434,555.50
335	Бусад авлага	3,430,900.00	3,430,900.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	3,430,900.00	3,430,900.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	-
336	Зээлийн авлага	183,829,660.00	238,116,005.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	183,829,660.00	238,116,005.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	183,829,660.00	238,116,005.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	3,126,110.00	20,458,985.00
351	Түүхий эд материал	-	-
354	Хангамжийн материал	2,376,110.00	19,708,985.00
35410	Бичиг хэргийн материал	210,730.00	183,730.00
35420	Аж ахуйн материал	-	18,250,000.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,073,900.00	1,073,900.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

35440	Түлш, шатах тослох материал	1,091,480.00	201,355.00
35600	Мал амьтад	750,000.00	750,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>674,633,385.12</u>	<u>825,521,807.33</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	674,633,385.12	825,521,807.33
391	Газар	-	-
392	Биет хөрөнгө	647,802,585.12	797,921,007.33
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	564,924,237.00	910,914,259.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(146,113,111.38)	(347,911,336.22)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	146,315,640.00	256,265,640.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(115,028,183.44)	(120,265,966.63)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	156,190,446.00	216,537,547.81
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(116,437,593.86)	(137,230,051.61)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	22,885,764.80	30,735,344.80
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(15,463,642.38)	(17,242,929.82)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	6,434,500.00	6,434,500.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(600,000.00)	(600,000.00)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	323,140,022.00	-
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(178,729,493.62)	-
39217	Ном	284,000.00	284,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	26,830,800.00	27,600,800.00
39301	Програм хангамж	549,300.00	1,319,300.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(549,300.00)	(549,300.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	26,830,800.00	26,830,800.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,369,419,852.59</u>	<u>1,462,658,912.54</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>9,844,732.40</u>	<u>1,317,974.79</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	9,844,732.40	1,317,974.79
413	Өглөг	9,844,732.40	1,317,974.79
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,212,942.79	1,317,974.79
4136	Бусад өглөг	8,631,789.61	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	8,631,789.61	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,359,575,120.19</u>	<u>1,461,340,937.75</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,359,575,120.19	1,461,340,937.75
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	410,304,242.00	410,304,242.00
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	410,304,242.00	410,304,242.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	776,845,766.41	906,205,451.97
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	494,802,060.83	804,439,634.41
51220	Тайлант үеийн үр дүн	282,043,705.58	101,765,817.56
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	172,425,111.78	144,831,243.78
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,369,419,852.59</u>	<u>1,462,658,912.54</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
------------	----------	---------------------	-----------------------

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>3,403,398,113.00</u>	<u>3,620,250,106.24</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	376,014,677.00	787,056,216.55
110	Орлогын албан татвар	326,006,840.98	758,317,846.49
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	374,406,350.64	833,304,731.01
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	321,401,629.36	538,046,752.15
110002	Үйл ажиллагааны орлого	1,257,370.00	236,455,921.75
110003	Хөрөнгийн орлого	50,677,351.28	57,932,057.11
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,070,000.00	870,000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(48,399,509.66)	(74,986,884.52)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(48,399,509.66)	(74,986,884.52)
113	Хөрөнгийн албан татвар	39,498,080.00	21,065,917.06
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	50,000.00	2,693,217.06
113002	Бууны албан татвар	2,970,000.00	2,310,000.00
113003	Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар		
113004	Малд ногдуулах албан татвар	36,478,080.00	16,062,700.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	10,509,756.02	7,672,453.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	647,000.02	2,060,640.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	647,000.00	1,885,640.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.02	175,000.00
1181	Газрын төлбөр	6,971,660.00	1,196,937.00
118101	Газрын төлбөр	6,971,660.00	1,196,937.00
118102	Дуудлага худалдаа		
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	2,891,096.00	4,414,876.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	2,791,096.00	2,684,316.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	100,000.00	1,730,560.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	98,244,203.00	71,921,932.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	98,244,203.00	71,921,932.00
120003	Торгуулийн орлого	11,301,500.00	11,876,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	86,142,703.00	58,780,642.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	66,192,703.00	44,615,642.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	19,950,000.00	14,165,000.00
120009	Бусад орлого	800,000.00	1,264,790.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,929,139,233.00	2,761,271,957.69
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,508,093.00	26,470,586.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	4,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,508,093.00	22,470,586.00
131106	Төсвийн урамшуулал		

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,921,081,140.00	2,681,958,277.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,476,369,000.00	1,642,240,200.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	42,173,740.00	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	1,115,171,700.00	804,568,400.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	287,366,700.00	235,149,677.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	1,550,000.00	52,843,094.69
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,550,000.00	52,843,094.69
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>2,997,165,943.00</u>	<u>3,406,147,116.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,997,165,943.00	3,406,147,116.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,406,793,303.00	1,684,545,060.31
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	464,302,962.00	801,715,972.96
210101	Үндсэн цалин	315,467,015.00	410,794,104.40
210102	Нэмэгдэл	131,820,374.00	343,247,656.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал	17,015,573.00	47,674,212.56
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	57,513,900.00	100,561,900.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,109,400.00	68,600,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,601,200.00	7,990,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,680,800.00	3,995,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	920,200.00	3,995,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,202,300.00	15,979,900.00
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/		
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	60,178,500.00	534,890,218.71
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,014,100.00	22,474,055.74
210302	Түлш, халаалт	59,164,400.00	512,416,162.97
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,172,520.00	35,990,037.17
210401	Бичиг хэрэг	2,528,800.00	3,718,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	25,093,620.00	28,784,587.17
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,189,500.00	2,022,950.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	327,000.00	700,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	33,600.00	764,000.00
2105	Нормативт зардал	-	699,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	699,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,076,800.00	18,768,009.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	763,100.00	1,228,500.00
210602	Тавилга		-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	53,100.00	130,900.00
210604	Урсгал засвар	260,600.00	17,408,609.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2107	Томилолт, зочны зардал	4,516,000.00	7,228,500.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	4,516,000.00	7,228,500.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,466,400.00	7,610,495.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,550,200.00	6,568,340.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	66,900.00	105,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	30,900.00	30,855.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	103,700.00	199,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо		26,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	503,500.00	513,800.00
210807	Газрын төлбөр	131,000.00	128,500.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	11,500.00	9,900.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	68,700.00	27,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	783,566,221.00	177,080,627.47
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	782,829,421.00	175,757,027.47
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	736,800.00	1,323,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,590,372,640.00	1,721,602,055.69
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	70,279,900.00	25,811,761.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	59,677,700.00	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	9,888,200.00	-
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		25,811,761.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	714,000.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,520,092,740.00	1,695,790,294.69
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,476,369,000.00	1,642,240,200.00
213402	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт сумдад		
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	42,173,740.00	52,843,094.69
213404	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,550,000.00	707,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>406,232,170.00</u>	<u>214,102,990.24</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	169,446,662.60	341,511,628.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	169,446,662.60	341,511,628.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	169,446,662.60	341,511,628.00
220001	Барилга байгууламж	77,891,942.00	147,697,791.00
221001	Их засвар	10,516,602.00	13,710,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж		62,149,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	76,866,118.60	97,374,837.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	4,172,000.00	20,580,000.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(169,446,662.60)</u>	<u>(341,511,628.00)</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	236,785,507.40	(127,408,637.76)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	264,319,790.07	501,105,297.47
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	501,105,297.47	373,696,659.71

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	410,304,242.00	172,425,111.78	494,802,060.83	1,077,531,414.61
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	410,304,242.00	172,425,111.78	494,802,060.83	1,077,531,414.61
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
C07	Тайланг үеийн үр дүн			282,043,705.58	282,043,705.58
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	410,304,242.00	172,425,111.78	776,845,766.41	1,359,575,120.19
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	410,304,242.00	172,425,111.78	776,845,766.41	1,359,575,120.19
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			27,593,868.00	27,593,868.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	410,304,242.00	172,425,111.78	804,439,634.41	1,387,168,988.19
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт		(27,593,868.00)		(27,593,868.00)
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				-
D08	Тайланг үеийн үр дүн			101,765,817.56	101,765,817.56
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	410,304,242.00	144,831,243.78	906,205,451.97	1,461,340,937.75

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,413,284,100.00	2,026,104,863.31
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,832,334,800.00	1,705,173,235.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,782,479,800.00	1,679,361,474.31
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	811,027,000.00	800,581,972.96
210101	Үндсэн цалин	412,851,200.00	410,794,104.40
210102	Нэмэгдэл	349,314,900.00	343,247,656.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	48,860,900.00	46,540,212.56
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	101,377,700.00	100,561,900.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	68,937,300.00	68,600,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,109,600.00	7,990,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,055,100.00	3,995,600.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,055,100.00	3,995,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,220,600.00	15,979,900.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	596,381,200.00	534,890,218.71
210301	Гэрэл, цахилгаан	28,206,900.00	22,474,055.74
210302	Түлш, халаалт	568,174,300.00	512,416,162.97
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	38,216,700.00	35,676,251.17
210401	Бичиг хэрэг	4,018,000.00	3,893,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,453,000.00	27,396,001.17
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,253,500.00	2,922,950.00
210404	Ном, хэвлэл		-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	700,000.00	700,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	792,200.00	764,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	Нормативт зардал	700,000.00	699,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	700,000.00	699,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,256,600.00	19,469,209.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,997,400.00	1,929,700.00
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	143,200.00	130,900.00
210604	Урсгал засвар	18,116,000.00	17,408,609.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,175,000.00	6,238,000.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	9,175,000.00	6,238,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	14,529,000.00	7,775,495.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,817,500.00	6,668,340.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	629,200.00	105,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	184,800.00	30,855.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	392,000.00	199,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	120,400.00	26,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,171,000.00	578,800.00
210807	Газрын төлбөр	128,500.00	128,500.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	11,300.00	9,900.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	74,300.00	27,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	190,816,600.00	173,469,127.47
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	188,409,600.00	171,806,527.47
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,407,000.00	1,662,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	49,855,000.00	25,811,761.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	49,855,000.00	25,811,761.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	48,804,000.00	25,811,761.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,051,000.00	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	580,949,300.00	320,931,628.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	580,949,300.00	320,931,628.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

220001	Барилга байгууламж	150,000,000.00	147,697,791.00
221001	Их засвар	22,459,000.00	13,710,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	62,149,000.00	62,149,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	346,341,300.00	97,374,837.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,413,284,100.00	1,883,327,424.31
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,940,128,200.00	1,824,546,782.31
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,694,925,200.00	1,589,397,105.31
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	245,203,000.00	235,149,677.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	473,155,900.00	58,780,642.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	130,000,000.00	44,615,642.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		14,165,000.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	343,155,900.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		409,857,348.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		267,079,909.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	56.00	56.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2.00	2.00
610001	Төсвийн байгууллага	2.00	2.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	27.00	27.00
620001	Удирдах ажилтан	9.00	9.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10.00	10.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	5.00	8.00
620004	Гэрээт ажилтан	3.00	-
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	27.00	27.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.00	11.00
650002	Төрийн тусгай албан хаагч (ТТ)	-	-
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	7.00	9.00
650010	Гэрээт ажилтан	3.00	-
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7.00	7.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,958,093.00	25,763,586.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,958,093.00	25,763,586.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,958,093.00	25,763,586.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	699,373.00	1,134,000.00
210104	Урамшуулал	699,373.00	1,134,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,440,720.00	1,388,586.00
210401	Бичиг хэрэг		
210402	Тээвэр, шатахуун	3,440,720.00	1,388,586.00
2107	Томилолт, зочны зардал	818,000.00	990,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	818,000.00	990,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	22,250,500.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		22,250,500.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,550,000.00	707,000.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,550,000.00	707,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	6,508,093.00	22,870,586.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,508,093.00	26,470,586.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		4000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,508,093.00	22,470,586.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Баяннуур сумын Засаг дарга нь эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, төрийн бодлого, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх, иргэдэд үзүүлэх засаг захиргааны болон нийгмийн үйлчилгээг зохион байгуулах, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Баяннуур сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2024 онд “Монгол улсын Үндсэн хууль болон бусад хууль тогтоомжийг чандлан баримталж, иргэдийг ашиг сонирхолд захирагдан ард түмэндээ хуулийн хүрээнд төрийн үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй хүргэж, төрд чин үнэнчээр зүтгэхэд оршино” зорилго дэвшүүлжээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Баяннуур сумын Засаг дарга нь Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь тус аймгийн төсөвт байгууллагуудын санхүү, бүртгэлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм. Тус албанаас тайлант онд хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2024 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бэлтгэхтэй холбоотой Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиггүй байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна..

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 93.2 сая төгрөгөөр буюу 6.8 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт №1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	501,105.30	373,696.66	(127,408.64)
Авлага	190,555.06	242,981.46	52,426.40
Урьдчилж гарсан зардал	-	-	-
Бараа материал	3,126.11	20,458.99	17,332.88
Нөөцийн бараа	-	-	-
Үндсэн хөрөнгө	674,633.39	825,521.81	150,888.42
Нийт хөрөнгө	1,369,419.85	1,462,658.91	93,239.06
Өр төлбөр	9,844.73	1,317.97	(8,526.76)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,359,575.12	1,461,340.94	101,765.82
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,369,419.85	1,462,658.91	93,239.06

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Судалгаанаас харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, нөөцийн бараа, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо данстад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 373.7 сая төгрөг болж, оны эхнээс 127.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	501,105.29	373,696.65	(127,408.64)
Төгрөг	501,105.29	373,696.65	(127,408.64)
Төрийн сангийн харилцах	501,105.29	373,696.65	(127,408.64)
Арилжааны банк дахь харилцах			-
Дүн	501,105.29	373,696.65	(127,408.64)

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл буурсан нь Орон нутгийн ерөнхий орлогын данс, ОНХС, ХХС-гийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл буурсантай холбоотой байна. Орон нутгийн ерөнхий орлогын данс 106.6 сая төгрөгийн, ОНХС-гийн данс 231.4 сая төгрөгийн, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн данс 35.6 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт: ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар болон харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар мөнгөн хөрөнгө данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 238.1 сая төгрөг болж, оны эхнээс 54.3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	3,294.50	1,434.56	(1,859.94)
Зээлийн хүүгийн авлага	-	-	-
Байгууллагаас авах авлага	3,430.90	3,430.90	-
Хувь хүмүүсээс авах авлага			-
Зээлийн авлага	183,829.66	238,116.01	54,286.35
Хувь хүмүүст олгосон зээл	183,829.66	238,116.01	54,286.35
Дүн	183,829.66	238,116.01	54,286.35

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Авлагын дансны үлдэгдэл буурсан нь сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага 54.3 сая төгрөгөөр өсч, ажиллагчтай холбогдсон авлага 1.8 сая төгрөгөөр буурсан байна. ХХС-гийн эргэн төлөлтөөс 54.3 сая төгрөгийн зээл олгосон байна.

Аудитын илрүүлэлт: Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 16.8 сая төгрөгийн зээлийн хариуцагч нь нас барсан, Казакстан улс руу нүүсэн гэх мэт шалтгаанаар төлөгдөх найдваргүй болж хугацаа хэтэрсэн авлагыг барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллаагүй байна.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилж гарсан зардал дансанд өөрчлөлт ороогүй байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 20.4 сая төгрөг болж, оны эхнээс 17.3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №4. Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал			
Эм боох материал			
Хангамжийн материал	2,376.11	19,708.99	17,332.88
Бичиг хэргийн материал	210.73	183.73	(27.00)
Аж ахуйн материал	-	18,250.00	18,250.00
Сэлбэг хэрэгсэл	1,073.90	1,073.90	-
Түлш, шатах тослох материал	1,091.48	201.36	(890.13)
Мал амьтад	750.00	750.00	-
Дүн	3,126.11	20,458.99	17,332.88

Эх сурвалж: [Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан](#)

Бараа материалын үлдэгдэл буурсан нь сумын ЗДТГ-ын аж ахуй, түлш шатах тослох материалын нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт: Бараа материал данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө:

Нөөцийн барааны дансанд өөрчлөлт ороогүй байна.

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 797.9 сая төгрөг болж, оны эхнээс 150.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №5. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	647,802.59	797,921.01	150,118.42
Барилга, байгууламж, орон сууц	418,811.13	563,002.92	144,191.80
Авто-тээврийн хэрэгсэл	31,287.46	135,999.67	104,712.22
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	39,752.85	79,307.50	39,554.64
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	7,422.12	13,492.41	6,070.29
Зам, гүүрийн байгууламж	5,834.50	5,834.50	-
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	-	-	-
Бусад үндсэн хөрөнгө	144,410.53	-	(144,410.53)
Ном	284.00	284.00	-
Биет бус хөрөнгө	26,830.80	27,600.80	770.00
Программ хангамж	-	770.00	770.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Бусад биет бус хөрөнгө	26,830.80	26,830.80	-
Дүн	674,633.39	825,521.81	150,888.42

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Үндсэн хөрөнгийн данс өссөн нь ЗДТГ-ын төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан хөрөнгө, аймаг, сумын ОНХС-гийн үнэ төлбөргүй хүлээн авсан хөрөнгөөр нэмэгдсэн байна.

Аудитын илрүүлэлт: ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар үндсэн хөрөнгө данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

Сумын ЗДТГ төсвийн хөрөнгөөр худалдаж авсан 115.6 сая төгрөгийн хөрөнгийг зардлаар тайлагнаж ирүүлснийг аудитаар залруулсан.

3.5.7 Өр төлбөр

Өр төлбөрийн дансны үлдэгдэл 1.3 сая төгрөг болж, 8.5 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №6. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/ мянган төгрөгөөр /		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Өглөг	1,212.94	1,317.97	105.03
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,212.94	1,317.97	105.03
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг			-
Бусад өглөг	8,631.79	-	(8,631.79)
Байгууллагад төлөх өглөг	8,631.79		(8,631.79)
Хувь хүмүүст төлөх өглөг			
Дүн	9,844.73	1,317.97	(8,526.76)

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Өр төлбөр данс оны эхний үлдэгдлийг барагдуулж, сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал ажилчидтай холбогдсон өглөгийн 1.3 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.

Аудитын илрүүлэлт: Өглөг данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо данс тайлант оны үр дүнгийн хэмжээгээр 101.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №7. Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	/ сая төгрөгөөр /		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	410,304.24	410,304.24	-
Хуримтлагдсан үр дүн	776,845.76	878,611.57	101,765.81
Өмнөх үеийн үр дүн	494,802.06	776,845.76	282,043.70
Тайлант үеийн үр дүн	282,043.70	101,765.81	(180,277.89)
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	172,425.11	172,425.11	-
Дүн	1,359,575.11	1,461,340.92	101,765.81

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Баяннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан нийтдээ 2,413.3 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,832.3 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 580.9 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд баталжээ.

Нийт зардлын 1,694.9 сая төгрөгийг сумын орон нутгийн төсвийн орлогоос, 245.3 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжүүлэхээр, 130.0 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос бүрдүүлэн, 343.1 сая төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Баяннуур сум нь 2024 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 2,026.1 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс сумын орон нутгийн төсвөөс 1,589.4 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 235.1 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 44.6 сая төгрөгийн, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 14.2 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Орон нутгийн төсвийн орлогын бүрдүүлэлттэй холбоотой 62.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авч, оны эцэст орон нутгийн төсвөөс авсан санхүүжилтээс 52.8 сая төгрөгийг төвлөрүүлж, үндсэн үйл ажиллагааны орлого /Хоршоо хөгжүүлэх сан/ 85.4 сая төгрөгөөр тасарсан үзүүлэлттэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,026.1 сая төгрөг буюу 86 хувьтай байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлого, эхний үлдэгдлээс зарцуулсантай холбоотой байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 44.6 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн нь Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс орсон орлого байна.

Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2024 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2024 оны 262 дугаар тодотголоор 838.4 сая төгрөгөөр тодотгож баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2023 оны 57 дугаар тогтоолоор Баяннуур сумын 2024 орлогын төлөвлөгөөг 585.2 сая төгрөгөөр баталж, сумын ИТХ-ын 2024 оны 09 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 76 дугаар тогтоолоор орлогын төлөвлөгөөг анх баталснаас 265.2 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 850.4 сая төгрөгөөр тодотгож баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр сумын орон нутгийн төсвийн орлогод нийтдээ 799.5 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөө нь 50.9 сая төгрөгөөр буюу 6 хувиар тасарсан байна.

Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын татварын орлогоос ХХОАТ-ын буцаан олголтод 75.0 сая төгрөг олгосон байна.

Хүснэгт №8 Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая төгрөг/

<u>Үзүүлэлт</u>	<u>Төлөвлөгөө</u>	<u>Гүйцэтгэл</u>	<u>Өсөлт/+, бууралт /-/ бүрэлд</u>	<u>Дүнд эзлэх хувь</u>
I.Татварын орлого	863.1	787.1	-76.1	91.2
II.Татварын бус орлого	27.2	12.4	-14.8	45.6

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Нийт дүн	890.3	799.5	-90.8	89.8
-----------------	--------------	--------------	--------------	-------------

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Орон нутгийн орлого тасрахад цалин хөлсний орлого 98.7 сая төгрөгөөр, малын тоо толгойн албан татварын орлого 23.9 сая төгрөгөөр, газрын татварын орлого 4.5 сая төгрөгөөр, Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөрийн орлого 7.6 сая төгрөгөөр, хог хаягдлын хураамж 3.0 сая төгрөгөөр, ойгоос мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр 2.9 сая төгрөгөөр, хүү торгуулийн орлого 15.4 сая төгрөгөөр тасарч, Үйл ажиллагааны орлогын албан татварын орлого 51.8 сая төгрөгөөр, хөрөнгийн орлого 8.9 сая төгрөгөөр, хөрөнгө борлуулсны орлогоос 0.6 сая төгрөгөөр, улсын тэмдэгтийн хураамж 0.7 сая төгрөгөөр, агнуурын нөөцийн төлбөр орлогоос 1.7 сая төгрөгийн орлого давж оруулсан нь орон нутгийн орлого 90.8 сая төгрөгөөр тасрахад нөлөөлсөн байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд оны эхэнд 91.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба Орон нутгийн орлогын 995 тоот дансаар 787.1 сая төгрөгийн татварын орлого оруулж, аймгаас 804.5 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч, орлого төвлөрүүлэлтээс 875.5 сая төгрөг орж нийт 53.5 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, 912.6 сая төгрөгийн төсвийг зарцуулж, оны эцэст орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд 106.6 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Хүснэгт №9 Төсвийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлтийн талаар:

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Байгууллагын нэр	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт
1	Сумын ИТХурал	189,740.00	183,941.61	5,798.39
2	Сумын ЗДТГазар	952,214.40	890,146.93	62,067.47
3	Сум хөгжүүлэх сан	130,000.00	123,101.13	6,898.87
4	ОНХСан	580,949.30	320,931.63	260,017.67
1	Ерөнхий боловсролын 1-р сургууль	323,440.00	289,495.85	33,944.15
2	Ерөнхий боловсролын 2-р сургууль	18,828.00	17,731.90	1,096.10
3	Ерөнхий боловсролын 3-р сургууль	24,644.00	19,800.00	4,844.00
4	Хүүхдийн цэцэрлэг	83,760.70	73,704.91	10,055.79
5	Соёлын төв	50,947.90	48,850.90	2,097.00
6	Эрүүл мэндийн төв	58,759.80	58,400.00	359.80
	Нийт дүн	2,413,284.10	2,026,104.86	387,179.24

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Хүснэгтээс үзэхэд сумын ИТХ, ЗДТГ-ын төсвийн гүйцэтгэл төлөвлөснөөс бага гүйцэтгэлтэй гарсан нь төлөвлөлттэй холбоотой, ОНХС-гийн төсвийн гүйцэтгэл он дамжсан төсөл арга хэмжээний дутуу олгосон санхүүжилттэй холбоотой байна..

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд засаг даргын нөөц хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс 4.0 сая төгрөг, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоос 22.5 сая төгрөгийн нийтдээ 26.5 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авч, хангамж, дотоод албан томилолтын зардалд 1.0 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 22.3 сая төгрөгийг зарцуулж, оны эцэст 0.7 сая төгрөгийн орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2024 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ж.Назгүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн тайланг 2025 оны 2 дугаар сарын 28-ны өдрийн 01/75 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 2,978.0 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 44.7 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоосон .

Гүйцэтгэх шатны материаллаг байдлыг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 3,313.1 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 49.7 сая төгрөгөөр шинэчлэн тогтоов.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор сумын төсөв байгууллагууд Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй батлагдсан төсөвтөө багтаан үйл ажиллагаа явуулсан байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгах асуудлын хүрээнд үйл ажиллагаатай хамааралтай 2 шалгуурт алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 1,642.4 сая төгрөгийн орлогын 42 мөнгөн гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 1,067.2 сая төгрөгийн зарлагын 63 мөнгөн гүйлгээг шилэн дансанд бүрэн мэдээлсэн байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100 хувьтай байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Засаг даргын захирамжаар Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 64.0 сая төгрөгийн зээл олгосон, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 139.9 сая төгрөг олгосон шийдвэрийг шилэн дансанд нөхөн байршуулж зөрчлийг арилгах, Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д “Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална.....”, 6 дугаар зүйлийн 6.4-т “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ....” заасны дагуу мэдээллийг хугацаанд мэдээлж ажиллах,

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой тодруулга, танилцуулгыг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.4, 54.5-д зааснаар иж бүрэн гарган ирүүлж байх гэсэн 2 зөвлөмж өгөгдсөнийг зөрчлийг арилгаж ажилласан байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал гараагүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

5.1. Сумын ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийн талаар

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн, 4 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллага, 2 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль, Цагаанарал багийн ерөнхий сургууль, Цэцэгт багийн ерөнхий сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг нэгтгэлд хамруулсан байна.

Сумын ЗДТГ, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль, Цагаанарал багийн ерөнхий сургууль, Цэцэгт багийн ерөнхий сургууль, Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайланд “өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн. Сумын ИТХ, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төвийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа Засаг даргын тамгын газар, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 133.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч үүнээс 4.6 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 128.6 сая төгрөгийн 4 зөвлөмж өгсөн байна.

Бусад байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийтдээ 532.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч үүнээс 107.5 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 7.6 сая төгрөгийн төлбөрийн 3 акт тогтоож, 403.5 сая төгрөгийн 6 албан шаардлага, 13.7 сая төгрөгийн 4 зөвлөмж өгсөн. Хүүхдийн цэцэрлэгийн 3 албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага өгөгдсөн.

Хүснэгт №10. Төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн тайлангаас илэрсэн алдаа зөрчлийн нэгтгэл хүснэгтээр харуулбал

Д/Д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
1	Засаг даргын тамгын газар	3	127,856.20							3	127,856.20		
2	ИТХурал	5	5,355.60	4	4,640.60					1	715.00		
3	ОНХСан	0	-										
4	ХХСан	0	-										
Орон нутгийн байгууллагын дүн		8	133,211.80	4	4,640.60	-	-	-	-	4	128,571.20	-	-
1	Баяннуур сумын 1-р сургууль	3	22,928.50			1	3,447.50	1	8,114.00	1	11,367.00		
2	Баяннуур сумын Цагаанарал багийн бага сургууль	4	36,311.40	1	29,921.90	1	3,447.50	1	2,942.00	1	-		
3	Баяннуур сумын Цэцэгт багийн бага сургууль	3	12,162.50	1	7,749.50			1	4,413.00	1	-		
4	Баяннуур сумын Хүүхдийн цэцэрлэг	4	3,269.00			1	756.00	1	2,513.00			2	3
5	Баяннуур сумын Эрүүл мэндийн төв	3	455,320.40	1	69,814.40			2	385,506.00				
6	Баяннуур сумын Соёлын төв	1	2,293.20							1	2,293.20		
Байгууллагын дүн		18	532,285.00	3	107,485.80	3	7,651.00	6	403,488.00	4	13,660.20	2	3
Нийт дүн		26	665,496.80	7	112,126.40	3	7,651.00	6	403,488.00	8	142,231.40	2	3

5.2. Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар 236.4 сая төгрөгийн алдааг залруулсан. *Залруулга:*

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

- Үйл ажиллагааны орлогын албан татварын орлогыг 236.4 сая төгрөгөөр дутуу, хөрөнгийн орлогын албан татварын орлогыг илүү тайлагнаж ирүүлснийг залруулав.

Аудитын дүнгээр Сумын Засаг дарга, Санхүүгийн албад дараах зөвлөмжийг өгч байна.Үүнд:

1. Сумын төсөвт байгууллагуудын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчилд өгсөн 7.6 сая төгрөгийн төлбөрийн 3 актыг хугацаанд нь барагдуулах, 403.5 сая төгрөгийн 6 албан шаардлага, 142.2 сая төгрөгийн 8 зөвлөмжийн биелэлтэд хяналт тавьж, үр дүнг тайлагнаж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2025 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/				Зөвлөмж	
							Үүнээс		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үйл ажиллагааны орлогын албан татварыг зөрүүтэй тайлагнасан	1	236,455.9			1	236,455.9	1	236,455.9				
Дүн	1	236,455.9			1	236,455.9	1	236,455.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудад өгсөн аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, үр дүнг тайлагнаагүй.	1						1					
Дүн	1						1					

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								